

Bozar × Belgian National Orchestra

21 May'23

**Belgian National
Orchestra
& Bihlmaier
Emmanuel Pahud,
Anneleen Lennaerts
& Mozart / Beethoven**

Henry Le Boeuf Hall, Bozar

Belgian National Orchestra
Anja Bihlmaier, direction musicale ·
muzikale leiding
Emmanuel Pahud, flûte · fluit
Anneleen Lenaerts, harpe · harp

Unsuk Chin
°1961
subito con forza

Wolfgang Amadeus Mozart
1756–1791
Concerto pour flûte, harpe et orchestre en do
majeur · Concerto voor fluit, harp en orkest in C,
KV 299 (1778)
✓ Allegro
✓ Andantino
✓ Rondo (Allegro

pause · pauze

Ludwig van Beethoven
1770–1827
Symphonie n° 4 en si bémol majeur · Symfonie
nr. 4 in Bes, op. 60 (1806)
✓ Adagio – Allegro vivace
 ✓ Adagio
 ✓ Allegro vivace
✓ Allegro ma non troppo

Durée : ±2h20 · Duur: ±2u20

Unsuk Chin subito con forza

La compositrice coréenne Unsuk Chin a écrit *subito con forza* en hommage à Ludwig van Beethoven en 2020, à l'occasion du 250e anniversaire de la naissance du compositeur. Cette œuvre trahit la profonde fascination de la compositrice pour l'approche de Beethoven qui démontre une recherche constante de nouvelles perspectives et de solutions aux défis musicaux rencontrés. L'indication expressive *subito con forza* (« immédiatement avec force » en italien) désigne une transition soudaine vers un nouveau climat, un élément récurrent dans la musique de Beethoven. Dans son œuvre, d'une durée de cinq minutes environ, Chin fait subtilement référence à l'œuvre du maître allemand, en mettant en exergue des contrastes allant « d'éruptions volcaniques à l'extrême sérénité ».

Unsuk Chin a d'abord étudié avec Sukhi Kang à Séoul, avant de poursuivre ses études avec György Ligeti. Pour Chin, l'exemple incarné par Ligeti illustre la façon dont l'utilisation d'une grande diversité de styles musicaux, notamment issus de musiques non occidentales, peut servir des desseins expressifs. La compositrice s'inspire également de son intense travail mené au sein du studio de musique électronique de l'Université technique de Berlin, une influence perceptible dans la façon dont elle manipule les instruments acoustiques.

Wolfgang Amadeus Mozart

Concerto pour flûte, harpe et orchestre en do majeur, KV 299

Durant sa jeunesse, Mozart ne portait la flûte en haute estime. Jusqu'au jour où, lors d'un séjour à Mannheim (1777-1778), il rencontre un flûtiste virtuose et découvre un son inouï. De fil en aiguille, un riche amateur lui commande quelques pièces dont un *Concerto pour flûte, KV 313* et *l'Andante, KV 315*. Suite à cela, en avril 1778, Mozart se rend à Paris et tente sa chance comme compositeur auprès de plusieurs mécènes potentiels, parmi lesquels figure le Duc de Guisnes, lui-même flûtiste. Ce dernier lui demande alors de composer pour sa fille harpiste et pour lui. C'est ainsi que naît le *Concerto pour flûte, harpe et orchestre, KV 299*.

Après une introduction orchestrale, flûte et harpe jouent ensemble le thème, à l'octave l'une de l'autre, puis se mettent à dialoguer de façon complémentaire et limpide. Plus loin, la flûte occupe le devant de la scène, suivie de près par la harpe. L'orchestre intervient uniquement pour soutenir le chant des deux instruments, pour l'introduire ou le conclure, se retirant même par moments – le *Concerto* comprend de longs passages où l'orchestre se tait entièrement. Dans *l'Andantino*, l'orchestre se limite aux seules cordes, pour que rien ne se perde du son cristallin des deux instruments solistes. Dans le *Rondo*, en revanche, il s'impose plus, entraînant un phrasé davantage densifié. Flûte, harpe et orchestre se retrouvent enfin dans une danse enlevée.

Ludwig van Beethoven

Symphonie n° 4 en si bémol majeur

Beethoven compose sa *Symphonie n° 4* à une époque où son amour pour la comtesse Thérèse de Brunswick – « l'immortelle bien-aimée » – semble promis à des lendemains qui chantent. La rapidité d'exécution de son œuvre semble confirmer l'impulsion et l'élan vital qui animent alors le compositeur. Cette symphonie deviendra l'une des plus appréciées du public. Ce n'est pas pour rien qu'en 1835, Mendelssohn la choisit pour son premier concert à la tête de l'Orchestre du Gewandhaus de Leipzig.

L'introduction lente de la *Quatrième* est la plus longue que Beethoven ait écrite. Accords pianissimo, mystérieux, et arpèges pizzicato aux violons sont les signes avant-coureurs de l'éruption prochaine. L'orchestre s'anime progressivement jusqu'au tutti qui libère un *Allegro vivace* souple et élégant, d'une gaieté presque violente pour avoir été trop longtemps contenue. Emboîtant le pas à l'enthousiasme de ses contemporains, Berlioz écrit : « C'est tellement pur de formes, l'expression de la mélodie est si angélique et d'une si irrésistible tendresse, que l'art prodigieux de la mise en œuvre disparaît complètement. On est saisi, dès les premières mesures, d'une émotion qui, à la fin, devient accablante par son intensité. » Cet *Allegro vivace* a des allures de double scherzo assorti de deux trios. Son tempo est très rapide, sensiblement égal à celui du Scherzo de la *Symphonie « Héroïque »*. Sa disposition instrumentale est très variée, permettant une conduite individualisée des voix, encore renforcée par d'habiles contrastes

dynamiques. Quelle légèreté insouciante et avenante ! La presse parisienne, en 1830, y distingue « un beau travail, des surprises, des entrées inattendues et des effets qui paraîtraient bizarres si Beethoven ne les avait embellis de toute la magie de son art, de tout le feu de son génie. »

Toelichting

Unsuk Chin subito con forza

Unsuk Chin schreef haar *subito con forza* als eerbetoon aan Ludwig van Beethoven in 2020, ter gelegenheid van zijn 250ste verjaardag. Chin is sterk gefascineerd door Beethovens constante zoektocht naar nieuwe perspectieven en oplossingen voor muzikale problemen. De Italiaanse expressieve aanduiding *subito con forza* impliceert een plotselinge overgang van de ene textuur naar de andere, een frequente gebeurtenis in Beethovens muziek. Chin verwijst op subtiele manier naar het werk van de Duitse meester in dit vijf minuten durende werkje, waarbij ze vooral de contrasten ‘van vulkaanuitbarstingen tot extreme sereniteit’ in de verf zet.

De Koreaanse componiste Unsuk Chin studeerde aanvankelijk bij Sukhi Kang in Seoul, maar besloot haar studies verder te zetten bij György Ligeti. Ligeti's voorbeeld suggereerde voor Chin het ongebreidelde gebruik van een willekeurig aantal muziekstijlen om haar expressieve doelen te bereiken, inclusief niet-westerse muziek. Ze

werkte ook intensief in de studio voor elektronische muziek aan de Technische Universiteit van Berlijn, een ervaring die haar omgang met akoestische instrumenten blijft beïnvloeden.

Wolfgang Amadeus Mozart Concerto voor fluit, harp en orkest in C, KV 299

Mozart was niet zo een liefhebber van de fluit, tot hij zich tijdens een verblijf in Mannheim (1777–1778) liet verrassen door een virtuoos die een geheel nieuwe klank voortbracht. Wanneer een rijke amateurfluitist een paar stukken bij Mozart bestelde, resulteerde dit in het *Concerto voor fluit*, KV 313 en in het *Andante*, KV 315. In 1778 trok de componist naar Parijs, waar hij zijn kans waagde bij potentiële mecenasen. Een van hen was de *Duc de Guisnes*, een fluitist. Omdat de dochter van de hertog harp speelde, vroeg hij Mozart een werk voor hem en zijn dochter te schrijven. Zo ontstond het *Concerto voor fluit, harp en orkest*, KV 299.

Na een introductie door het orkest zetten de fluit en de harp gezamenlijk het thema in, op een octaaf afstand van elkaar, waarna ze zich overgeven aan een spel van vraag en antwoord. Dankzij de complementariteit van hun timbres is de partituur van meet af aan transparant. Even later neemt de fluit het voortouw, op de voet gevolgd door de harp. Het orkest is er enkel om de lijnen van de twee instrumenten te begeleiden, in te leiden of af te sluiten. Waar nodig blijft het orkest op de achtergrond. Gedurende lange passages zwijgt het

orkest volledig. In het *Andantino* wordt het orkest uitgedund tot twee strijkers, zodat er niets verloren gaat van de kristallijne klank van de twee solo-instrumenten. In het *Rondo* treedt het orkest uit de schaduw, waardoor de frasering compacter wordt. Fluit, harp en orkest reiken elkaar de hand in een meesterlijke rondedans.

Ludwig van Beethoven Symfonie nr. 4 in Bes

Beethoven componeerde zijn *Vierde symfonie* in een periode waarin zijn liefde voor gravin Thérèse de Brunswick, de ‘onsterfelijke geliefde’, dagen van voorspoed en geluk voorspelde. De snelheid waarmee Beethoven te werk ging lijkt er eveneens op te wijzen dat hij letterlijk gedreven werd door een impuls, door een levensdrang die overloopt van energie. De *Vierde* is dan ook een van Beethovens meest geapprecieerde symfonieën. Zo koos bijvoorbeeld Mendelssohn voor dit werk toen hij in 1835 zijn eerste concert gaf aan het hoofd van het Gewandhausorchester van Leipzig.

Het begindeel opent met een langzame inleiding, *Adagio*, de langste die Beethoven ooit schreef. Mysterieuze pianissimo akkoorden en pizzicato arpeggio's in de violen zijn de voorlopers van de explosie die weldra plaatsvindt. Wanneer het orkest namelijk een tutti heeft bereikt, volgt het *Allegro vivace*, met een blijmoedigheid die bijna gewelddadig is, omdat ze zolang ingehouden werd. Berlioz, die zich aansloot bij zijn enthousiaste tijdgenoten, schreef: “De vormen zijn zo zuiver,

de uitdrukking van de melodie is zo engelachtig en van zo'n onweerstaanbare tederheid, dat het buitengewone kunstige aspect ervan volledig verdwijnt. Van bij de eerste maten wordt men gegrepen door een emotie die, vanwege haar intensiteit, naar het einde toe verpletterend wordt.” Het *Allegro vivace* heeft het uitzicht van een dubbel scherzo, voorzien van twee trio's. Het tempo is bijzonder vlug en is duidelijk gelijk aan dat van het scherzo uit de *Heroïsche symfonie*; bovendien is de instrumentale verdeling zeer gevarieerd, waardoor een individuele stemvoering mogelijk wordt, nog versterkt door handige dynamische contrasten. Het korte, finale *Allegro ma non troppo* ademt dan weer een zorgeloze en bevallige lichtheid. In 1830 ontwaart de Parijse pers hierin “een mooie prestatie, met verrassingen, onverwachte inzetten en effecten die vreemd zouden lijken, was het niet dat Beethoven ze met de magie van zijn kunst en met het vuur van zijn genie had verfraaid.”

Anja Bihlmaier, direction musicale · muzikale leiding

^{FR} La cheffe d'orchestre allemande Anja Bihlmaier a étudié à Fribourg, puis au Mozarteum de Salzbourg avec Dennis Russell Davies et Jorge Rotter. Pendant 15 ans, ses différentes fonctions au Staatsoper Hannover, au Theater Chemnitz et au Staatstheater Kassel, ont fait d'elle une cheffe d'orchestre d'opéra passionnée. Depuis l'automne 2020, Anna Bihlmaier est la première cheffe d'orchestre invitée du Sinfonia Lahti en Finlande. Un an plus tard, elle est également devenue cheffe d'orchestre principale du Residentie Orkest de La Haye. En tant que cheffe invitée, elle retourne cette année auprès du MDR Sinfonieorchester Leipzig,

du BBC Philharmonic, de l'Orchestre symphonique de Göteborg et de l'Orquesta Sinfónica de Galicia. Cette année marque aussi ses débuts avec l'Orchestre philharmonique d'Oslo, l'Orchestre philharmonique d'Helsinki, le Nationaltheater-Orchester Mannheim et la Camerata Salzburg.

^{NL} De Duitse dirigente Anja Bihlmaier studeerde eerst in Freiburg en daarna aan het Mozarteum Salzburg bij Dennis Russell Davies en Jorge Rotter. Gedurende vijftien jaar bekleedde ze verschillende posities aan de Staatsoper Hannover, het Theater Chemnitz en het Staatstheater Kassel, waarbij ze zich al vlug ontwikkelde tot een gepassioneerde operadirigente. Sinds het najaar van 2020 is Anna Bihlmaier de eerste gastdirigente van Sinfonia Lahti in Finland en een jaar later werd ze daarnaast ook chef-dirigente van het Residentie Orkest Den Haag. Als gastdirigente werkt ze dit jaar opnieuw samen met het MDR Sinfonieorchester Leipzig, de BBC Philharmonic, Gothenburg Symphony en het Orquesta Sinfónica de Galicia. Ze maakt daarnaast ook haar debuut bij het Oslo Philharmonic, het Helsinki Philharmonic, het Nationaltheater-Orchester Mannheim en de Camerata Salzburg.

Emmanuel Pahud, flûte · fluit

^{FR} Le flûtiste franco-suisse Emmanuel Pahud entretient une relation toute particulière avec Bruxelles : il y a vécu dès l'âge de 8 ans et a commencé à étudier la flûte à l'Académie d'Uccle. Plus tard, il prend des cours auprès du premier flûtiste de la Monnaie. À l'âge de 15 ans, il fait ses débuts avec le Belgian National Orchestra dans le *Premier concerto pour flûte* de Mozart. Après des études au Conservatoire de Paris, de nombreux concours et des engagements avec le Sinfonieorchester Basel et le Münchner Philharmoniker, il obtient le poste de première flûte soliste au Berliner Philharmoniker à l'âge de 22 ans – un poste qu'il occupe toujours. Emmanuel Pahud continue également à se produire en tant que soliste dans les plus grandes salles de concert du monde et en collaboration avec les meilleurs

chefs d'orchestre. Il a donné de nombreux concerts de musique de chambre, notamment avec Eric Le Sage, Yefim Bronfman, Hélène Grimaud ainsi qu'avec le pianiste de jazz Jacky Terrasson. Il s'est vu dédier et créer de nouvelles œuvres. Sa vaste discographie, plusieurs fois récompensée, est éditée par le label EMI Classics (l'actuel Warner Classics).

^{NL} De Frans-Zwitserse fluitist Emmanuel Pahud onderhoudt een speciale relatie met de stad Brussel. Als 8-jarig kind kwam hij hierheen en begon fluit te studeren aan de Academie te Ukkel. Later volgde hij lessen bij de eerste fluitist van de Munt. Reeds op 15-jarige leeftijd debuteerde hij bij het Belgian National Orchestra met Mozarts *Eerste fluitconcerto*. Na studies aan het Parijse Conservatorium, het winnen van heel wat wedstrijden en engagements bij zowel het Sinfonieorchester Basel als de Münchner Philharmoniker, werd hij op 22-jarige leeftijd eerste solist fluit bij de Berliner Philharmoniker – een positie die hij tot op de dag van vandaag uitoefent. Emmanuel Pahud blijft daarnaast ook als solist optreden en geeft tevens heel wat kamermuziekconcerten (onder andere met Eric Le Sage, Yefim Bronfman, Hélène Grimaud en ook met jazzpianist Jacky Terrasson). Hij gaf verschillende composities in opdracht en bezit een uitgebreide, meermaals gelauwerde discografie bij EMI Classics (momenteel Warner Classics).

Anneleen Lenaerts, harpe · harp

^{FR} La Belge Anneleen Lenaerts est l'une des harpistes les plus louées de sa génération. En 2010, elle a été nommée harpiste solo de l'Orchestre philharmonique de Vienne. Elle a été formée à la harpe par Lieve Robbroeckx et a suivi des masterclasses avec de nombreux harpistes renommés. Elle a poursuivi ses études aux conservatoires de Bruxelles et de Paris et a terminé ses études de harpe avec Isabelle Perrin dans le cadre du cours de perfectionnement de l'École normale de musique de Paris. En tant que soliste, Anneleen Lenaerts s'est produite avec le Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, le Mozarteum Orchester, le Bruckner Orchestra Linz et le Philadelphia Chamber Orchestra, entre autres. Elle a fait ses débuts en solo dans des lieux majeurs tels que le Wigmore Hall de Londres, le Carnegie Hall de New York, la Philharmonie de Berlin, la salle Gaveau de Paris, la Casa da Musica

de Porto et le Großes Festspielhaus de Salzburg.

^{NL} De Belgische Anneleen Lenaerts is een van de meest gelauwerde harpisten van haar generatie. In 2010 werd ze benoemd tot soloharpiste van de Wiener Philharmoniker. Ze kreeg haar harpopleiding van Lieve Robbroeckx en volgde masterclasses bij vele gerenommeerde harpisten. Ze studeerde verder aan de Conservatoria van Brussel en Parijs en rondde haar harpstudies af bij Isabelle Perrin met de ‘Cours de perfectionnement’ aan de Ecole Normale de Musique de Paris. Als soliste speelde Anneleen Lenaerts samen met onder andere het Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, het Mozarteum Orchester, het Bruckner Orchestra Linz en het Philadelphia Chamber Orchestra. Ze maakte haar solodebuut in grote cultuurhuizen als de Londense Wigmore Hall, Carnegie Hall te New York, de Berliner Philharmonie, Salle Gaveau in Parijs, Casa da Musica in Porto en het Großes Festspielhaus in Salzburg.

Belgian National Orchestra

^{FR} Fondé en 1936, le Belgian National Orchestra est en résidence permanente à Bozar. Depuis septembre 2022, l'orchestre est placé sous la direction du chef principal Antony Hermus ; Roberto González-Monjas en est le chef invité et Michael Schønwandt le chef associé. Le Belgian National Orchestra se produit aux côtés de solistes renommés tels que Hilary Hahn, Thomas Hampson, Angela Gheorghiu, Jean-Yves Thibaudet

et Truls Mørk. Il s'intéresse à la nouvelle génération d'auditeurs et ne recule pas devant des projets novateurs tels que sa collaboration avec l'artiste pop-rock Ozark Henry ou récemment avec Stromae sur son album *Multitude*. Sa discographie, parue essentiellement sur le label Fuga Libera, jouit d'une reconnaissance internationale et comprend, entre autres, six enregistrements réalisés sous la direction de l'un de ses anciens chefs Walter Weller.

^{NL} Het Belgian National Orchestra, dat werd opgericht in 1936, is de geprivilegieerde partner van Bozar. Het orkest staat sinds september 2022 onder leiding van chef-dirigent Antony Hermus, met Roberto González-Monjas als gastdirigent en Michael Schønwandt als geassocieerd dirigent. Het Belgian National Orchestra treedt op met solisten van wereldformaat als Hilary Hahn, Thomas Hampson, Angela Gheorghiu, Jean-Yves Thibaudet en Truls Mørk. Verder investeert het Belgian National Orchestra in de toekomstige generatie luisteraars en deinst het niet terug voor vernieuwende projecten, zoals met pop-rock-artiest Ozark Henry en recent met Stromae voor zijn nieuwe album *Multitude*. Tot de bekroonde discografie, voornamelijk op het label Fuga Libera, behoren onder meer zes opnames onder leiding van voormalig chef-dirigent Walter Weller.

Belgian National Orchestra at Bozar '23-'24

© Bozar_Photo Marin Driguez - Belgian National Orchestra

FR Pour la saison '23-'24, le Belgian National Orchestra présente une saison ambitieuse, riche en solistes internationaux de premier plan et en œuvres symphoniques hautes en couleur. L'orchestre vous propose aussi des formats de concerts plus courts, des ciné-concerts et des

BACK

concerts pour les familles.

Découvrez l'ensemble des concerts sur bozar.be.

^{NL} In het seizoen '23-'24 presenteert het Belgian National Orchestra een ambitieus seizoen met internationale topsolisten in zinderend symfonisch werk. Maar ook deinst het orkest niet terug voor kortere muziekavonden, filmconcerten en familieprojecten.

Ontdek alle concerten op bozar.be.

Flex 5

^{FR} Vous souhaitez choisir vous-même les concerts qui pourront vous émouvoir ? Le Belgian National Orchestra a conçu spécialement pour vous la formule Flex.

Sélectionnez au moins 5 concerts du Belgian National Orchestra et profitez d'une réduction de 15%.

^{NL} Je verlang naar kwaliteitsvolle momenten, maar je wilt de vrijheid behouden om ze zelf te kunnen inplannen? Het Belgian National Orchestra, ons huisorkest, dacht speciaal voor jou de Flex-formule uit.

Kies minstens 5 concerten van het Belgian National Orchestra en geniet daarbij van 15% korting.

FESTIVAL

midis

MINIMES

CONSERVATOIRE ROYAL
KONINKLIJK CONSERVATORIUM
+
NOTRE-DAME DES VICTOIRES AU SABLON
ONZE-LIEVE-VROUW TER ZEGE OP DE ZAVEL

BRUSSELS

the summer
music festival

03.07 – 31.08 2023

concert 12:15

coproduction · coproductie

Bozar

Le Belgian National Orchestra bénéficie du soutien de différents partenaires. C'est grâce à leur appui qu'il peut multiplier ses projets et en améliorer la qualité. L'orchestre tient à leur exprimer toute sa gratitude.

Het Belgian National Orchestra wordt gesteund door verschillende partners. Dankzij hun inbreng kan het meer en betere projecten ontwikkelen. Het orkest wil deze partners graag danken.

Bozar remercie ses mécènes, partenaires publics, culturels, institutionnels et structurels, fondations et partenaires médiatiques pour leur précieux soutien.

Bozar dankt zijn mecenassen, publieke, culturele, institutionele en structurele partners, stichtingen en mediapartners voor hun steun.

Réalisation du programme · Opmaak van het programmaboekje

Coordination · Coordinatie: Maarten Sterckx
Rédaction · Redactie: Mien Bogaert, Maarten Sterckx, Luc Vermeulen
Graphisme · Grafisch Design: Olivier Rouxhet

BACK